

Rehberlik Postası

Eğitim: Eyüboğlu

Çocukların Duygusal ve Fiziksel Bakımlarına Babaların Katılımı

Değerli Anne-Babalar,

Babaların, çocukların hayatlarındaki rolü kültürden kültüre farklılık gösterse de birçok kültür bu anlamda benzer özelliklere sahiptir. Kültürümüzde daha çok anneler çocukların birincil bakımlarıyla ilgilenirken, babalar çocukların hayatına çoğunlukla otorite figürü olarak katılmaktadır. Bu ayki bültenimizde babaların, çocukların duygusal ve fiziksel hayatlarında yer almasının çocuk üzerindeki bilişsel ve sosyo-duygusal etkisini, araştırma sonuçlarını paylaştık sizlerle.

Eyüboğlu Eğitim Kurumları Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Birimi

Babadan Çocuğa, Çocuktan Babaya

Baba katılımı; babanın varlığı, sıcaklığı, ebeveynlik memnuniyeti, babanın çocuğunu yetiştirmesi, maddi desteği ve dil kullanımı gibi katılım aktivitelerini kapsamaktadır. Çocuğun yaşamında baba katılımı babadan çocuğa, bunun yanında çocuktan babaya doğru karşılıklı etkileşimleri içerir. Araştırmalar; babaların yetkinlik ve beceri anlamında annelerden büyük farklılıklarının olmadığına işaret etmektedir. Yapılan bir araştırmada, laboratuvar ortamında babalara bebek bakımı gösterilmiş ve aynı bakımı kendi çocuklarına uygulamaları istenmiştir. Bu çalışmada, çocuklarının birincil bakımlarını üstlenen babalar büyük oranda başarı sağlamıştır. Ancak, pek çok çalışma göstermektedir ki babalık ve annelik katılımı karşılaştırıldığında annelerin, çocukları yetiştirmedeki katılımları, babaların katılımına göre daha fazladır.

Babaların katkıları çocukların sosyal, bilişsel ve duygusal alanlardaki gelişimlerini artıracak katılımlar olarak sayılabilir:

- Bir yaşındaki çocukların bilişsel gelişimleri incelendiğinde babalık katılımının yüksek olduğu çocuklarda, gelişimin de yüksek olduğu gözlemlenmiştir.
- Babalık katılımı yüksek olan çocukların problem çözme becerilerinin, babalık katılımı düşük olan çocuklara oranla daha iyi seviyede olduğu görülmüştür.
- Annelerle kıyaslandığında, babaların çocuklarıyla konuşurken "Ne?" ve "Nerede?" sorularını daha çok sorduğu belirlenmiştir. Bu sorular, çocukları sözel iletişimde daha fazla konuşmaya ve daha çok sayıda sözcük kullanmaya teşvik etmiştir. Buna bağlı olarak çocukların babalarıyla iletişimde daha uzun cümleler kurdukları görülmüştür.
- Okul çağındaki çocuklarda yapılan bir araştırmada, babalık katılımı yüksek olan çocukların akademik başarılarının diğerlerine göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir.
- Ergenlik çağındaki çocukların akademik motivasyonlarının, babalarının akademik destekleriyle olumlu yönde etkilendiği, çocukların notlarını daha çok önemsedikleri ve eğitimi önemli bir değer olarak algıladıkları saptanmıştır.
- Babaların çocukların gelişimine katıldıkları örneklerde, çocukların okuldan daha fazla keyif aldıkları ve okula karşı daha pozitif bir tutum sergiledikleri gözlemlenmiştir. Ayrıca bu çocukların, diğerlerine oranla daha yüksek not aldıkları, daha az devamsızlık yaptıkları ve okulda daha az davranışsal problem yaşadıkları dikkat çekmiştir.

- Babalık katılımının yüksek olduğu çocuklar diğerlerine göre ekonomik, akademik ve kariyer açısından daha başarılı olmuşlardır.
- Çocukların yetiştirilmesinde etkin rol oynayan babaların, çocuklarının bilişsel yetkinliğinin, empati becerilerinin ve duygu kontrolü mekanizmalarının daha gelişmiş olduğu görülmüştür.
- Uyum sağlama becerisi yüksek olan erkek ve kadın genç yetişkinlerin, çocuklarına karşı daha ilgili oldukları ve ebeveyn sorumluluğu noktasında babalık katılımının yüksek oranda gerçekleştiği belirlenmiştir.
- Babalık katılımının çocukların entelektüel gelişimleri ve sosyal yetkinliklerinde pozitif bir katkısının olduğunu belirlenmiştir.
- Sosyal ve bilişsel boyutunun yanı sıra babaların çocuklarının yetiştirilmesindeki katılımlarının, çocukların duygusal gelişimlerine de olumlu katkıları bulunmaktadır. Buna göre, anne-babasıyla aynı oranlarda etkili bir ilişkisinin olduğunu belirten erkek çocukların diğerlerine oranla daha az psikolojik stres yaşadıklarını saptanmıştır.
- Babaların çocuklarıyla olumlu ilişkileri ve katılımları; erkek ve kız çocuklarının aynı okulda okumalarını, uyum sağlama becerilerini ve psikolojik olarak kendilerini iyi hissetme seviyelerini olumlu yönde etkilemektedir.

Öneriler

- Beslenme, temizlik, giyinme gibi birincil bakım aktivitelerinde babalar annelerle birlikte aynı oranda sorumluluk alıp eşlerine destek olabilirler. Günlük aktivitelerinizi bu yönde düzenleyebilirsiniz. Bunun için annelerin de babalara güvenererek kontrol mekanizmalarını düzenlemeleri yerinde olacaktır.
- Uykuya geçişlerde anne ve baba çocuğa eşit düzeyde destek verebilir. Uykuya geçişlerde çocuklar duygusal anlamda daha sakin ve paylaşımcı olabilirler, bu zamanları kısa ve sakin sohbetlerle geçirmek baba-çocuk arasındaki ilişkiyi artıracaktır.
- Babaların çocuklarıyla geçirdiği özel zamanlarının olmasına dikkat edin.
- Yapılan rutin aktiviteler duygusal bağı güçlendirir (Örneğin salı akşamları birlikte lego yapmak, pazar günleri futbol zamanı vb.).
- Çocukların baba ve anneyi farklı otorite algısı olarak görmemeleri için annenin de babanın da ev içindeki görev tanımlarına dikkat etmeleri önemlidir. Bunun için anne ve babanın ortak olarak aldıkları kararları çocuğa benzer şekillerde aktarmaları doğru olacaktır.
- Anne ve babanın, çocuğun ev ödevlerinde ya da aktivitelerinde eşit şekilde destek vermesi önemlidir.

Kaynakça:

- Dubowitz, H., Black, M. M., Cox, C. E., Kerr, M. A., Litrownik, A. J., Radhakrishna, A., ... & Runyan, D.K.(2001). Father involvement and children's functioning at age 6 years: A multisite study. *Child Maltreatment*,6(4), 300-309.
- Lamb, M. E. (Ed.). (2004). *The role of the father in child development*. John Wiley & Sons.
- Palkovitz, R. (2002). *Involved fathering and child development: Advancing our understanding of good fathering*. C. Tamis-LaMonda, & N. Cabrera (Eds.), *Handbook of Father Involvement* (119-140), Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Simsiki, H., & Şendil, G. (2014). Baba Katılım Ölçeği'nin (Bakö) Geliştirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 49 (49).
- Yogman, M. W., Kindlon, D., & Earls, F. (1995). Father involvement and cognitive/behavioral outcomes of preterm infants. *Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry*, 34(1), 58-66.